

12. ŽIVOTNI PUT JEDNOG KRŠĆANINA

Naš krug razmišljanja sve se više usredotočuje na osobu koja je svjesno i hotimično zaživjela kao religiozno biće i to smatra ne svojom dužnošću nego životnim opredjeljenjem. U ovoj tematskoj cjelini razmišljat ćemo o konkretnoj kršćanskoj osobi, o kršćanima u različitim životnim situacijama.

12.1 ALBERT SCHWEITZER (liječnik)

Albert Schweitzer je bio zaručnik Helene Breslau. Približi joj se jednog dana i reče:

"Helena, pronašao sam cilj za koji ću odsada živjeti - crnci u Gabonu. Tamo je liječnik neophodno potreban. Napustit ću sve svoje poslove i upisati medicinski fakultet. Za osam godina bit ću spreman oputovati. Misliš li da bi me mogla tako dugo čekati? Misliš li da možeš poći sa mnom i zakopati se u prašumi? Ja nemam nikakvo pravo izložiti te tolikim opasnostima i bijedi."

Helena je malo razmislila, uozbiljila se, a onda sa smiješkom odgovorila:

"Idem na kurs za medicinsku sestru da ti budem od pomoći!"

Albert Schweitzer je 13. listopada razaslao poštom svežanj pisama. U jednim je javljao svoju odluku rodbini i prijateljima, a u drugim je otkazivao sve obveze, jer da želi započeti studij medicine. Pisma su bila prava bomba. U Parizu i Strassbourgu pričalo se da nije normalan. Pristizala su mu pisma s optužbama do one kako čini najveću glupost u svom životu.

"Nitko od njih nije mogao shvatiti", piše Albert u čuđenju, "da je želja služiti bližnjemu, kako je to propovijedao Isus, mogla potaknuti nekoga da promijeni život premda svi čitaju Evandjelje i svi vjeruju u Isusa Krista..."

(Teresio Bosco, "Albert Schweitzer")

ZA OSOBNI RAD I RAD U SKUPINI

- **Poznaješ li iz pričanja ili si negdje nešto čitao o sličnim osobama kao što je Albert Schweitzer? Možeš li kazati svoj dojam kolegicama i kolegama koje na tebe ostavljaju takve osobe?**
- **Čime Schweitzer pravda svoju korjenitu odluku? Zbog čega osjeća potrebu da o tome obavijesti svoju zaručnicu? Mogu li se takve odluke donositi u ime drugoga?**
- **Znate li za nekoga kome je priječena životna odluka? Koju je priječio i zašto?**
- **Kako biste se vi osjećali da vam netko ne omogući ono što želite cijelim svojim bićem s obzirom na životni poziv, s obzirom na izbor prijatelja, prijateljice...?**
- **Čime čovjek može biti sve motiviran u izboru svoga zvanja? Što kažete o motivacijama koje proistječu iz Evandjelja, riječi Božje?**

12.2 SERGEJ KOURDAKOV (oficir)

Ono što je za kršćanstvo vrlo svojstveno jest osobno uvjerenje koje ne može poljuljati niti strah, niti progonstvo, niti prijetnja za život. To znači da vjerovanje nije tek neka izvanjska glazura, nego okosnica koja nosi cijeli ljudski život i zapravo, za kršćanina nema života bez vjere.

Iznenada i zbunjeni vjernici pokušali su izbjeći kiši udaraca. Soba je bila malena te je njih osam vjernika i nas šestorica potpuno ispunilo prostoriju. Vladala je velika galama. "Sitnica za večeras!" - pomislih. Pogled mi se zaustavi na poznatom licu. Nisam to mogao vjerovati! Opet je ona bila tu - Nataša Zdanova! I nekoliko drugih ju je isto tako opazilo i već se Aleks pun mržnje uputio prema njoj sa svojom podignutom palicom. A onda se dogodilo nešto što nisam mogao držati za moguće. Skoči Viktor između Nataše i Aleksa i pogleda ga izazovno, a da ga prije prije nije opomenuo.

"Miči mi se s puta", povika ljutito Aleks.

Viktor se nije pomakao s mjesta. Pogledao je Aleksa i prijeteći podigao svoju palicu: "Alekse, da je nisi dotaknuo! Nitko da je nije dotaknuo!"

Pomislio sam da ne čujem dobro. Nevjerojatno, i to baš Viktor, jedan od mojih najbrutalnijih ljudi. On štiti ovu vjernicu!

"Odstupi!", zurlao je na Aleska. "Odstupi, inače ćeš imati sa mnom posla." Štitio je Natašu koja je iza njega čučala na podu. Povrijeđen, Aleks se izderao: "Želiš li je imati samo za sebe?"

"Ne", odvrati Viktor, "ona posjeduje nešto što mi nemamo. Nitko da je nije dotaknuo! Nitko!" Morao sam tome što prije učiniti kraj. Aleks sa svojim strastvenim temperamentom već je bio spreman na borbu. "Drži onoga tamo, Aleks!", rekoh mu glasno i pokazah na jednog vjernika koji je htio pobjeći. "Za njim!" Aleks se okrenuo i potrčao za bjeguncem. Odahnuo sam s olakšanjem.

Viktor je još uvijek stajao raširenih ruku i štiti Natašu. Takav kakav je izgledao bio je strah i trepet za svakoga tko bi se usudio doći malo bliže. Nataša je sad stajala iza njega i ništa nije shvaćala. Ovakav postupak od nas nije očekivala. Dao sam joj znak da ode iz sobe. Brzo se okrenula i otišla. Da ne bi došlo do nesporazuma obznanio sam to i ostalima.

To je bio jedan od rijetkih trenutaka u mom životu da me nešto duboko dirnulo. Bilo mi je kao onda kad je u Barisevu umro moj prijatelj Saša. Nataša je zaista posjedovala nešto! Strašno smo je udarali. Opominjali smo je i zastrašivali. Pretrpjela je neopisive boli i unatoč svemu evo je opet tu. Čak je i Viktor to uvidio i to ga je dirnulo. Ona je imala nešto što mi nemamo. Najradije bih bio potrčao za njom i upitao je što je to? Bio bih rado o tome s njom govorio, ali ona je već bila otišla. Ova herojska kršćanska djevojka koja je podnijela tolike udarce osvajala me i uznemiravala u isto vrijeme (...) Njezin me odlazak ražalostio. Prvi put sam osjetio da ovi ljudi nisu ludaci ni državni neprijatelji za što smo ih mi držali. Nataša je poljuljala sve moje predodžbe o vjernicima.

(Sergej Kourdakov, "Oprosti mi Nataša")

ZA OSOBNI RAD I RAD U SKUPINI

- Jesi li slučajno pročitao knjigu Sergeja Kourdakova: "Oprosti mi Nataša"? Ako to nisi učinio, svakako ti je od srca preporučujem. (Možeš je nabaviti na adresi: Katehetski salezijanski centar, Vlaška 36, 41000 Zagreb.)
- Vjeruješ li da se zli ljudi mogu obratiti, promijeniti način života? Poznaješ li takve ljude? Koliko se takvim ljudima vjeruje? Kad ljudi prestanu u njih sumnjati?
- Kako Viktor iz gornjeg ulomka opravdava promjenu svoga ponašanja prema Nataši Zdanovoj? Vjeruju li mu to prijatelji? Kakve su njihove reakcije?

- Što osobno mislite o Nataši? Gdje je ona nalazila snagu da bude dosljedna svom životnom opredjeljenju? Da li biste vi imali toliko odvažnosti stajati iza svoga uvjerenja?
- Što kažete o latinskoj izreci: "Riječi lete a primjeri privlače" (Verba volant, exempla trahunt)? Kako na vas djeluje iskreno svjedočanstvo, to naima da čovjek stoji iza onoga što govori?
- Mislite li da bi kršćani koji žive oko vas, i vi koji ste kršćani trebali ipak biti dosljedniji svome vjerovanju? Kako je to moguće učiniti?

12.3 IGNACIJE ALEKSANDRIJSKI (biskup i mučenik)

Koliko je življena vjera važna za kršćansku osobu svjedoče nam ljudi koji su stavili na kocku vlastiti život smatrajući ga bezvrijednim samo da ostanu dosljedni svom vjerskom opredjeljenju. Takvo jedno svjedočanstvo nalazimo u Ignaciju Aleksandrijskom koji je bio nasljednik svetog Petra u upravljanju aleksandrijskom Crkvom. Osuđen je da bude predan životinjama te je prebačen u Rim i ondje za cara Trajana godine 107. slavno podnio mučeništvo.

Pišem svim Crkvama i poručujem svima da rado umirem za Boga, ako me vi ne spriječite. Pozivam vas da mi ne iskazujete svoju naklonost u nezgodan čas. Pustite me da budem hrana zvijerima, po kojima mogu susresti Boga. Božje sam žito i zubi me zvijeri melju da postanem čisti kruh Kristov. Zazivajte Krista za mene da pomoću tih zvijeri budem žrtva Bogu.

Ništa mi neće koristiti draži svijeta, niti kraljevstva ovoga vijeka. Bolje mi je umrijeti da se sjedinim s Isusom Kristom nego kraljevati svom zemljom. Tražim onoga koji je za nas umro. Onoga hoću koji je za nas uskrsnuo. Nad-

olazi čas moga rođenja. Oprostite mi, braćo, ne kratite mi da zadobijem život, ne želite da ostanem u smrti. Onoga koji želi biti Božji ne predajte svijetu i ne zavodite ga zemaljštinom. Pustite me da doprem do čista svjetla. Tek kad stignem tamo bit ću čovjek. Pripustite mi da budem sljedbenik muke svoga Boga. Tko njega ima u sebi, neka shvati što hoću i neka ima sućuti prema meni, znajući što me muči.

Knez ovoga svijeta hoće me oplijeniti i preokrenuti moje osjećaje prema Bogu. Neka mu nitko od vas koji ste tamo ne pomogne. Radije budite uz mene to jest uz Boga. Nemojte brbljati o Isusu Kristu a čeznuti za svijetom. Neka ne bude u vas zavisti. I ako vas ja, kad dođem k vama budem, drugačije nagovarao, ne slušajte me. Vjerujte radije onome što vam pišem. Živ vam pišem želeći umrijeti.

Moja je požuda razapeta i u meni nema vatre koja teži za zemaljskim, nego je u meni živa voda koja u mojoj nutрини žubori i iznutra govori: "Dođi k Ocu". Ne veseli me propadljiva hrana niti naslade ovoga života. Želim Božji kruh, a to je tijelo Isusa Krista od roda Davidova, a za piće želim njegovu krv, a to je nepropadljiva ljubav.

Ne želim živjeti među ljudima, a to će se dogoditi ako vi to budete htjeli. Dajte, i vi tako želite da bi i vas Bog želio. To vas molim s ovo nekoliko redaka; vjerujte mi. Isus Krist će vam pokazati da govorim istinu. On je usta koja ne varaju, kojima je Otac istinito progovorio. Molite za mene da ga postignem. Ne pišem vam po tjelesnom nadahnuću nego po Božjoj volji. Ako budem trpio, znači da mi dobro želite; ako budem oslobođen, znači da me mrzite.

(Ignacije Antiohijski)

ZA OSOBNI RAD I RAD U SKUPINI

- Kakav dojam ostavlja na vas ovo pismo Ignacija Antiohijskog, biskupa i mučenika?
- Koje vam tvrdnje izgledaju tvrde, teške, neprihvatljive? Zbog čega? Što

prihvaćate s oduševljenjem kod ovog čovjeka a što vam smeta?

- Što mislite kako je Ignacije došao do tog uvjerenja, do tog, reklo bi se, nepromjenjiva stava?
- Vi ste vjerojatno čuli u psihologiji za pojam mazohizam. Kakva je razlika između mazohizma i Ignacijeva ponašanja?
- Pročitajte još jednom ovaj ulomak iz njegova pisma Rimljanima pa podvučite ono što smatrate da bi i današnji ljudi rado vidjeli i čuli od kršćana.
- Postoje li neke tvrdnje koje mogu biti nadahnuće i za vas? Koje su to?
Vjerovati nije tek neko nutarnje samozadovoljstvo i neka individualna osmišljenost svog privatnog života. Vjera može toliko motivirati čovjeka da vlastiti život stavi na kocku zbog drugoga.

12.4 VERSIGLIA I CARAVARIO (misionari)

Nakon što je pala konačna odluka imalo je uslijediti i izvršenje. Zapovjednik stoga naredi da se svi skupa povuku dublje u šumu. Misionari su molili učvršćujući duh u vjeri.

- Ova dvojica čaraju - komentirao je najbliži vojnik.

Tada im vođa priđe i upita:

- Želite li umrijeti ili ne želite?

- Mi ne želimo umrijeti - odgovori biskup Versiglia - ako pustite djevojke na slobodu...

- Nemate vi ništa s djevojkama, a i o smrti ste maločas drukčije govorili - komentirao je po-drugljivo zapovjednik.

Caravario osjeti tračak nade pa se uplete u razgovor:

- Gospodine, koliko novaca želite, recite, biskup će pisati u Shiu Chow i dobit ćete koliko budete tražili za našu slobodu.

- Mi ne želimo novac, radije ćemo potamaniti vas strance, što prije to bolje. Vi ste sada na redu i nema te sile koja bi vas mogla spasiti. Htio je zapovjednik još nešto reći, ali ga prekide desetar:

- Ona tamo nešto skriva u bluzi.

Zapovjednik priđe Klari i zatraži da izvadi što skriva. Ona pokaza oveće raspelo što ga je u zadnji čas uspjela ponijeti kad su napuštali lađu.

- I ti to ljubiš, gusko jedna! Kineska djevojka od dvadeset godina! Kako te nije sram? Sad ću ti ja pokazati - vikao je bijesan što ne može slomiti drvo.

Onda ga je ipak uspio skršiti preko koljena i, kako se drvo nije dalo rastaviti, sve skupa je bacio u rijeku.

- Krista se može samo mrziti ili ljubiti - rekla je Marija.

Zapovjednika je to još više raspalilo pa je urlao:

- Ja ga mrzim, pa što! Zar mi može što učiniti taj davni mrtvac koga su glupi Židovi razapeli, a još gluplji Europljani proglasili svojim božanstvom... Da imam samo pet minuta vlasti nad svijetom, izbrisao bih svaki spomen na njega da zemlja odahne od te sile kojom je on zavladao u ljudima - pjenio se zapovjednik zahvaćen nutarnjom mržnjom prema vjeri, pravom burom nemira i gorčine.

Puteljak kroz šumu bio je sasvim uzak i kolona se zaustavila ispred krošnjatog stabla, a vojnici postupiše po zapovijedi. Odvojili su misionare i povelu niz padinu prema gustišu. Djevojke se kao po dogovoru digoše i pođoše za njima, ali im zapovjednik stade na put.

- Kuda vas dvije, glupače šašave?

- Želimo umrijeti zajedno s njima - rekla je Marija. Misionari se obazriješe, nakloniše se djevojkama u znak pozdrava i prosljediše posljednjim koracima ovozemnog života. Nedaleko od mjesta gdje su ponovno zaustavljeni započinjala su seoska imanja. Vojnike zadužene da izvedu smrtnu kaznu potajno su pratila dvojica seljaka koji su onuda slučajno prolazili. Vidjeli su kako biskup posljednjim pokušajem moli milost za Caravaria:

- *Gospodine, ja sam star, oči su se svijeta nagledale i nije mi žao umrijeti, ali ovaj je tek počeo živjeti, pustite ga, imajte samilosti, vi ste ljudi koji imaju srce.*

- *Ne moli nemoguće!* - odbrusio je vojnik i odgurnuo ga ustranu.

Za nekoliko trenutaka obojica su klečali pognute glave. U isti popodnevi čas kad je njihov učitelj položio život, odjeknuo je šumom hitac iz samokresa. Na zemlju se mrtav srušio don Callisto. Odmah zatim drugi pucanj dokonča biskupa, nakon čega šumom opet zavlada blagi mir, a vojnici se vratiše na puteljak. Bez ijedne riječi kolona se uputila do male bijele pagode gdje su na trenutak zastali da bi konačno krenuli prema planinama.

(Anto Stojić, "Dva života za Kinu")

ZA OSOBNI RAD I RAD U SKUPINI

- Jesu li vam poznati pojmovi: misionar, misionarka? Porazgovarajte o tome sa svojim vjeroučiteljem?
- Vjerojatno su neki od vas i razgovarali ili su se pak dopisivali s kojim misionarom, odnosno misionarkom? Možete li priopćiti svojim prijateljima to iskustvo? Što kažete o takvom načinu života?
- Ako slučajno u vaše mjesto dođe misionar, zamolite ga da vam nešto kaže o načinu svoga djelovanja, običaju ljudi s kojima živi, njihovim potrebama, problemima.
- Zamolite vjeroučitelja da vam preporuči koju knjižicu koja govori o misionarskom životu. Porazgovarajte međusobno o onome što ste tamo pročitali.
- Zbog čega su Versiglia i Caravario položili svoje živote? Koliko vas uvjeravaju njihovi argumenti? Što biste vi učinili da ste bili u njihovoj situaciji?

- Jesu li se djevojke koje su bile u njihovom društvu plašile smrti? Što može, po vašem mišljenju, biti jače od smrti? Nabrojite sve razloge zbog kojih su ljudi spremni umrijeti.
- Potcrtajte one djelove gornjeg izvješća koje na vas ostavljaju poseban dojam. Zbog čega ste izabrali upravo te tvrdnje?

12.5 RAUL FOLLEREAU (novinar)

Bilo je to u leprozariju "Sveta Barbara" u Grčkoj. Povodom svoga četvrtog posjeta Follereau (Folro) je zatražio neobičan program: da se nađu uzvanici koji bi objedovali zajedno s gubavcima. Ali tko će se usuditi doći? Pripremili su mjesta za 50 osoba, a došlo ih je 150! Nastala je toškoća sa smještajem. Mnogi su se morali zadovoljiti da jedu stojeći. Follereau je prolazio između stolova, nazdravljao se s gubavcima, i to na grči način, unaksrnih ruku.

Odjednom unutar dvorane zapleše se tarantela (pučki talijanski ples). Bolesnici su sa svojim kljastim nogama počeli plesati. Ruke njihovih prijatelja Atenjana prihvatit će osakaćene ruke gubavaca i povezaše se s njima. Bilo je doista potresno promatrati taj prizor. Nitko više nije mislio na svoju bol, ni na svoju bijedu, na samog sebe. Ljubav je sve pobijedila, uklonila je sve s puta. "Ona tarantela", piše Follereau, "učinila mi se kao lanac ljubavi, koji će jednoga dana povezati čitavu zemlju."

(Teresio Bosco, "Apostol gubavaca")

Follereauova molitva za gubavce
Gospodine, evo ti tvojih gubavaca sakatih i nabubrelih lica: oni su odbačeni, otpisani i nečisti; oni, kao i ti, nose svoj križ, njihov križ je bijeda ovog svijeta.

*Gospodine, evo ti pravih gubavaca,
oni su opaki i egoisti.*

*Žive u vodi koja se ustajala,
imaju svega, a opet se straše,
rasipnici su vlastitog života.*

*Gospodine, oni su pravi gubavci,
oni su i Tebe na križ razapeli.*

ZA OSOBNI RAD I RAD U SKUPINI

- Što znate o bolesti gube? Zna li neka imena koja su se posvetila liječenju gube?
- Zbog čega su ljudi izoliravali ili još uvijek izoliraju gubavce? Može li se to pravdati s ljudskog i kršćanskog stanovišta?
- Kako doživljavate ovdje opisanu ideju sazivanja na objed zdravih ljudi u leprozariju "Sveta Barbara" u Grčkoj? Da li biste se vi odazvali na jedan takav objed? Zašto?
- Što mislite čime su gubavci pri tom objedu najviše bili obradovani?
- Kako doživljavate Follereauovu molitvu za gubavce? Podvucite u njoj ono što vam se posebno sviđa? Što biste vi još dodali sličnoj molitvi?
- Kako Follereau doživljava ljudski egoizam, nebrigu, nezainteresiranost, bijeg...?

Follereauva molitva izražava smisao čitavog njegova poslanja. On smatra da je borba protiv gube jedan od juriša, prvi juriš kojim treba da svi mi zapodjenemo svoj boj. Treba se svrstati u redove protiv gube koja je zaraznija od gube, to jest protiv bijede, gladi, egoizma, fanatizma, podlosti, nasilja, rata. Zato Follereau, našavši se u sličnoj situaciji, doviknuo je čitavom svijetu, uznemirio je san mogućnika a mladima je ponudio prava opredjeljenja rekavši:

Za cijenu jednog torpednog aviona moglo bi se priuštiti 1600 dana ljetovanja svoj djeci iz baraka jednog velegrada u Brazilu. Izdatkom za jedno specijalno vojno oklopno vozilo može se nabaviti 84 komada poljoprivrednih traktora. Cijenom jedog modernog bombardera moglo bi se načiniti 30 škola s po dvadeset odjeljenja u svakoj. Novcem koji se utroši za jedan nosač aviona moglo bi se prehraniti 400.000 ljudi godišnje. Što ćemo onda izabrati: novi tip bombardera ili 75 bolnica u kojima će biti po 1000 kreveta, ili 50.000 traktora ili 15.000 kombajna? Naša napredna generacija (...) izabrala je oružje. Zato je ova naša nazovi-civilizacija na rubu katastrofe. Neophodno je da nova generacija u najskorije vrijeme okrene to marširanje unazad. Potrebno je po riječima starog proroka "mačeve prekovati u srpove", oružje smrti preokrenuti u oruđe života."

ZA OSOBNI RAD I RAD U SKUPINI

- Djeluje li na vas ovo Follereauovo razmišljanje uvjerljivo?
- Jesete li ostali začudeni nad troškovima koji se izdaju u vojne svrhe? Što biste vi rekli ljudima koji odvajaju toliki novac za vojno naoružanje?
- Što mislite, postoje li načini da se promijeni pristup bolesnicima, siromasima, zapuštenima?
- Pokušajte vi sami gornje svote, samo zbog evidencije, "upotrijebiti" u nešto što vidite neophodno potrebnim u svojoj okolini.
- Budući da vi ne raspolazete ni takvim svotama ni takvom vlašću, što biste ipak mogli učiniti da ljudska bijeda bude manja?
- Nisu siromasi i napušteni samo u nekim dalekima, za nas nedostupnim zemljama. Njih zacijelo ima i u vašem krugu. Što možete učiniti za njih?

Svojim nastupima i izjavama, Follereau je uzgibao val ljubavi po cijelom svijetu, ljubavi koja je izlječila milijune gubavaca. Na jednom od svojih putovanja po Africi susreo se u Lambareneu s doktorom Schweitzerom, "bijelim čarobnjakom" koji se iz kršćanskog uvjerenja zakopao u prašumu da liječi crnu braću. Bio je Veliki Petak pa mu Schweitzer reče: "Vi ste katolik, a ja sam protestant. Moramo se danas sjetiti smrti Gospodnje. Ako želite, odsvirao bih za naše sjedinjene duše korale muke od Bacha"? Schweitzer je bio glasoviti koncertist. Prašuma je odzvanjala tužnim notama ali punim pouzdanja. Follereau, bolesni i gubavci, ušli su u kolo da tom svečanošću proslave smrt Kristovu. Bili su sigurni da će i za njih jednog dana svanuti uskrsnuće.

Follereau se obraća svakom kršćaninu

*Ako sutra Krist pokuca na vaša vrata,
hoćete li ga prepoznati?*

*Bit će kao i nekoć, siromašan čovjek,
možda samo čovjek,
bit će po svoj prilici radnik
možda čovjek bez posla,
ili jedan od štrajkaša.*

Uzlazit će stepenicu po stepenicu bez kraja.

Ali vaša vrata bit će tako teško otvoriti.

*"Ništa me ne zanima", reći ćete prije nego on
bilo što kaže*

*i zalupiti vratima pred siromahom koji je bio
sam Gospodin.*

*Možda će biti izbjeglica, prognanik, jedan od
tolikih izbjeglica,*

jedan od onih koje nitko neće,

koji lutaju ovom pustinjom što je postala svijetom;

jedan od onih koji moraju umrijeti

*"jer se poslije svega ne zna odakle dolaze ljudi
takvog soja..."*

*Ako sutra Krist pokuca na vaša vrata
hoćete li ga prepoznati?*

(Raul Follereau)

Follereauov apel mladima

A sada, došao je na vas red, mladosti svijeta, da se borite. Budite besprijeekorni na dužnosti ljubavi. Nemojte odustati, nemojte ići u kompromise, smijte se onima koji vam govore da treba biti oprezan, držati do svog dostojanstva, i savjetuju vas da budete normalni. Iznad svega vjerujte u čovjekovu dobrotu jer u srcu svakog čovjeka stoji providononso blago ljubavi. Otkrijte ga! Najveća nesreća koja vam se može dogoditi jest da postanete beskorisni drugima i da vam život prođe u prazno."

(Raul Follereau)

ZA OSOBNI RAD I RAD U SKUPINI

- Follereau i Schweitzer su pripadali različitim vjerskim zajednicama. Što ih je ipak objedinilo i činilo veoma bliskim?
- Znate li što je to "Veliki Petak"? Zamolite svog vjeroučitelja da vam nešto više kaže o "Velikom tjednu". Zanimajte se kod njega što je to "liturgijska godina" i kako se ona dijeli, od čega se sastoji?
- Što bi za vas koji ste katolici trebala značiti muka i uskrsnuće Isusa Krista u konkretnom životu?
- Ima li kršćanin razloga da zdvaja u bilo kakvoj nevolji ili poteškoći? U čemu on nalazi svoj nepresušni izvor nade?
- U čemu vidite Follereauovu bojazan dok se obraća kršćanima? Je li ta bojaznost opravdana? Zbog čega?
- Kakav je tvoj odnos prema izbjeglicama, protjeranima, siromašnima, beskućnicima? Možeš li pravedati svoj indiferentizam prema takvim ljudima samo zato što se bojiš da to nisu prevaranti, pijanice...?

- Kako ti vidiš rješenje ovog problema? Imaju li ova pitanja dodirnih točaka sa svjedočanskim življenjem kršćanstva?
- Nadite u Evandjelju mjesta gdje se govori o gladnima, žednima, golima, zatočenima, bolesnima...? Što kaže Isus onima koji se zauzimaju za ove ljude? A što onima koji se prema njima nemarno odnose?
- Doživljavate li Follereauov poziv mladima izazovnim? Na što vas on upozorava? Izlazi li on iz konteksta pretjerane brige za vlastite probitke? Kako se on razračunava sa strahom od nekonvencionalnoga?
- Kako on gleda na čovjeka? Tko je za njega čovjek bez obzira kojem sloju pripada?
- Što je za Follereau najveća nesreća? Slažete li se s njim? Zašto?

12.6 MAJKA TEREZIJA (redovnica)

Evo kako je žena koju cijeli svijet štuje kao majku siromaha, Majka Terezija, započela svoje velebno djelo:

“Prvu takvu osobu, jednu ženu koju sam vidjela, osobno sam pokupila s ulice. Već su je štakori i mravi napola pojeli. Smjestila sam je u bolnicu, ali tamo nisu mogli ništa učiniti za nju. Primili su je jedino zato jer sam odbila da odem dok je ne prime. Odanle sam otišla u gradsko poglavarstvo i zamolila sam ih da mi daju mjesto kamo bih mogla donositi ove ljude, jer sam istoga dana bila našla i druge ljude gdje umiru na ulicama. Referent za zdravstvo u gradskoj upravi poveo me u hram božice Kali i pokazao mi je tzv. “dormashalah”, gdje su se ljudi obično odmarali pošto su iskazali štovanje božici Kali. bila je to prazna zgrada. Zapitao me hoću li primiti zgradu. Ja sam bila iz mnogih razloga

veoma sretna što imam to mjesto, a osobito jer sam znala da je to središte štovanja i pobožnosti Hindusa. U roku od 24 sata imali smo ondje naše pacijente i započele smo rad u Domu za bolesne i zapuštene, umiruće. Odonda smo pokupile s kalkutskih ulica više od 23.000 ljudi. Oko 50% njih je pomrlo.”

Kad je pak jednom zgodom majka Terezija bila upitana što zapravo čini za te ljude koji su na pragu smrti, odgovorila je:

“Prije svega, mi želimo postići da oni osjete kako su ovdje voljeni. Želimo da oni dođu do spoznaje kako ima ljudi koji ih stvarno ljube, koji žele da oni bar za nekoliko sati, što ih još imaju proživjeti, upoznaju ljudsku i božansku ljubav. Želimo da oni također mogu saznati da su djeca Božja, da nisu zaboravljeni, da su voljeni, da se o njima brine i da ima mladih ljudi koji su spremni staviti im se na uslugu.”

ZA OSOBNI RAD I RAD U SKUPINI

- Jeste li već čuli govor o Majci Tereziji? Tko je ona? Savjetujemo vam da svakako pročitate nešto sustavnije o njoj.
- Kako je ona započela svoje karitativno djelo? Treba li puno čekati i čekati veliku priliku pa da bi se načinilo nešto lijepoga i dobrog?
- Kakav dojam ostavlja na vas opis prve pokupljene starice s ulice? Zašto drugi nisu došli na ideju da pokupe tu i slične starice?
- Što je sve morala poduzeti Majka Terezija da nađe dom za svoje siromahe? Da li biste vi imali odvažnosti i ustrajnosti dati se na sličan posao? Zašto?
- Jesu li za vas uvjerljivi razlozi koje Majka Terezija navodi za svoj apostolat?

Odgovarajući na novinarevo pitanje: Što siromasi najviše trebaju, Majka Terezija je rekla:

“Ne događa se često da oni trebaju neke stvari. Njima mnogo više treba to što im mi pružamo. U tih dvadeset godina rada među ljudima sve više spoznajem da je najteža bolest što je ljudsko biće može ikad doživjeti: biti neželjen. Danas smo pronašli lijek protiv gube i gubavci se mogu izliječiti. Ima lijeka i tuberkulozi pa se sušičavi bolesnici mogu izliječiti. Za sve vrste bolesti postoje lijekovi i izliječenje. Ali ta strašna bolest: biti neželjen, vjerujem da se ne može nikad izliječiti, osim dobrovoljnim rukama koje služe i srcem koje ljubi. Za tim težimo: pružiti ljudima voljene ruke koje služe i srce koje ih bez prestanka ljubi i gledati ih kao Krista”

Koliko pak svjetske potrebe nadmašuju ono što se čini, to je svima jasno. Jedna osoba, ili skupina osoba, niti izdaleka ne može zadovoljiti svu potražnju. Majka Terezija u takvoj situaciji ne zdvaja, ona se ne odriče svoga doprinosa.

“Mi same osjećamo da je ono što činimo tek kap u oceanu. Ali kad ne bi bilo te kapi u oceanu, mislim da bi ocean bio ipak manji zbog te izgubljene kapi. Primjerice, kad mi ne bismo imale svoje škole u zabačenim predgrađima - one su doduše skoro ništa, one su tek male osnovne škole gdje učimo djecu da vole školu, da budu čista, uredna itd. - kad mi ne bismo imale tih malenih škola, ona djeca, one tisuće djece ostala bi na ulicama. Tako, eto, mi moramo birati: ili preuzeti ih i pružiti im tek malenkost ili ostaviti ih na ulici. Isto je tako i s našim domom umirućih i s našim zavodom za djecu. Kad mi ne bismo imali taj Dom umirućih, oni ljudi koje pokupimo pomrli bi na ulici. Vjerujem da se isplatilo imati taj Dom čak i za one malobrojne ljude da lijepo umiru, s Bogom i u miru.”

ZA OSOBNI RAD I RAD U SKUPINI

- Biti prihvaćen, biti voljen, darovati drugome pažnju, imati za drugoga vremena, što kažete na to?

- Kako se vi osobno osjećate, unatoč fizičkog zdravlja, kad primjetite da vas netko izbjegava?
- Da li vam se kad dogodilo da ste, videći izdaleka poznatu osobu koja vam se približava, da ste je zaobišli? Zašto ste to učinili?
- Da li bi se ikad načinila velika djela kad čovjek ne bi imao snage krenuti od malenog?
- Što kažete na narodnu poslovicu: “Svaki početak je težak”?
- Kako se vi osjećate kad morate nadoknaditi zaostalu školsku građu, nenapisane zadace, neobavljeni posao u kući, vrtu, na polju?
- Što treba pa da se čovjek odvazi na prvi korak? Što mislite koji je korak najteži pušaču ili alkoholičaru pa da se oslobodi svoje ovisnosti?

12.7 AIME DUVAL (svećenik - putujući pjevač)

Odnosi u obitelji imaju velikog utjecaja na vjerska opredjeljenja i osobni vjerski život. To je zapravo najprirodnije mjesto gdje se uči vjerovati i iz vjere djelovati. Evo kako svoje vjerske začetke opisuje tvorac tolikih duhovnih šansona, svećenik Aime Duval.

Bio sam peti po redu od devetero djece. Nitko me nije učio nekoj posebnoj pobožnosti. Svaku smo večer zajednički molili krunicu. Toga ću se uvijek sjećati. Molitve je predvodila sestra Jelena. Trajale su četvrt sata. Za nas djecu bilo je i to predugo. Jelena je brzala, više puta pobrkala molitvu, ponekad bi i skratila, dok otac ne bi naredio: “Još jedanput!” Tada sam uvidio da s Bogom moramo polako razgovarati, ozbiljno i sabrano. Još me danas obuzima ganuće, kad se sjetim kako je moj otac mo-

lio. Uveče bi se vratio kući s posla premoren, napose od izvlačenja stabala. Nije mu bilo neugodno pokazati da je satrven napornim radom. Poslije večere redovito bi pokleknuo, naslonivši laktove na stol, dok je dlanovima prekrio lice. Nije se micao, nije kašljao, nije se uznemiravao, niti je gledao djecu. Umovao sam ovako: "Moj je tata tako jak, zapovijeda u kući, dobro se slaže sa svojim ukućanima i susjedima, ne boji se niti bogataša niti zlobnika, zna nastupiti pred načelnikom, a pred Bogom se vlada kao dijete. Kako velik mora biti Bog, kad moj tata pred Njim kleči. A mora biti također i vrlo dobar, kad moj tata smije s njime razgovarati u običnom radničkom odijelu."

Majka nije nikad klečala. Sva iscrpljena od umora sjedila bi među nama, držeći najmlađe dijete u krilu. Još je sada gledam u crnome rupcu, njezinu kestenjastu kosu što se spuštala niz ramena. Svi smo se stiskali oko nje. Usnicama je pratila molitve od početka pa do svršetka. Nije ispustila niti jednu riječ. Sve je izgovarala zajedno s nama. Uvijek nas je držala na oku. Pažljivo je pazila svakoga od nas. Njezin pogled najdublje se zadržavao na najmlađima. Mirno nas je gledala a da nije ni riječce prozborila, iako smo mi stalno nešto zanovijetali, premda je vani grmjelo i sijevalo, pa i onda kad bi mačka prevrnula lonac. Opet mi je na um pala misao: "Zaista, Bog mora biti vrlo jednostavan kad dopušta da s Njim razgovara i naša mama držeći dijete u naručju i opasana siromašnom radničkom pregačom. Bog uisitnu mora biti vrlo uvažen, dok moju mamu ne odvrća od Njega niti naša šašava mačka, ni mi, zvrkasta djeca, niti sijevanje, niti tutnjava gromova."

ZA OSOBNI RAD I RAD U SKUPINI

- Postoji li u vašoj obitelji zajednička molitva? Ako zajednički molite, kada to činite?

- Zbog čega je, po vašem sudu, sve manje zajedničke molitve? Je li to pitanje samo vremena, rastrganosti obitelji, televizija... ili ima i nešto drugo po srijedi?
- Ostavlja li na vas dojam kad gledate svoga oca ili svoju majku kada se mole?
- Je li vam drago vidjeti u crkvi svoje nastavnike, profesore, odgojitelje? Što vam pri tome padne na pamet?
- Opišite jedno takvo iskustvo koje je na vas ostavilo duboki dojam.
- Što mislite kakvu je mali Aime Duval ponio sliku o Bogu iz svoje obitelji? Možete li svoju sliku o Bogu usporediti s njegovom? U čemu se poklapaju a u čemu razilaze?
- Mislite li da je za Duvala molitva obveza, propis, naređenje, zapovijed, nešto što se mora učiniti?
- Koje je vaše iskustvo s molitvom? Što bi trebalo načiniti pa da vam molitva bude draga, spontana, ne-usiljena?

12.8 MICHEL QUOIST (svećenik, doktor društvenih i političkih znanosti)

Bio sam lijepo kršćanski odgojen. Istini za volju moram priznati da jezgra kršćanstva nije prodrla u moj život. Prema mojem mišljenju kršćanstvo se ne sastoji samo u čistim zakonima i propisima, paragrafima, u moralnim i vjerskim pravilima koja valja poštivati kao pravila lijepog vladanja. U mojoj mladosti još se više produbio ponor između vjere i života. Istina je da sam još obavljao neke vjerske dužnosti. Vjerski obredi, osobito sakramenti, meni su se činili kao preživjele navike bez života. Obredi u crkvi bili su mi dosadni, nerazumljivi i beznačajni. Propovijedi nisu zahvaćale srž

svakidašnjeg života, već su tekle mimo životne stvarnosti. Kršćanski život nije bio prožet evanđeoskim duhom. Sladunjave dječje pjesmice odbijale su me. Bog u kojega sam vjerovao činio mi se da je negdje daleko, tamo gore skriven u oblacima. Nije postojala nikakva povezanost između Boga i života koji me je svom snagom zahvatio i nosio sa sobom.

U trinaestoj godini izgubio sam oca. Zaposlio sam se kako bih što prije postao neovisan i da se riješim unutarnje dosade, besciljnosti, jer sam bio kao brod bez kompasa. Sljedećih godina povezao sam se s organizacijom Katoličke radničke omladine. Dobro se sjećam prvog sastanka, na koji me je bio pozvao prijatelj. Dosadivao sam se te odlučih da neću više nikada doći. Bojao sam se da ćemo morati opet moliti na kraju susreta. Prijatelj koji je vodio sastanak predložio je da zapjevamo pjesmu "Budi veseo radnik". Riječi, živahni ritam povukoše me za sobom. Dođoh i drugi put na sastanak, ali samo zbog pjevanja. Otada sam s mladima prošao dugu zajedničku životnu stazu. Osvojili su me. Zauzimao sam se za radnike. Primao sam odgovorne dužnosti te sam za posao koji su mi povjerili znao žrtvovati i čitave dane. Vodstvo mi je povjerilo rad i odgovornosti. Bili su majstori, jer su me znali veoma zaposliti, a rad me je veselio. Mladići bijahu ljubazni i veseli. Nisam ih više mogao napustiti.

Iako sam bio oduševljen za rad s katoličkom mladeži, to nije imalo nikakve veze s vjerskom tradicijom i običajima koje sam naslijedio odgojem. Često sam rado ponavljao da radimo za Krista. No to sam izgovarao mehanički, jer je, naime, bio takav običaj, jer je tako pisalo u našim pravilima i jer smo tako također pjevali i molili, a Krist je u stvari bio za mene samo neko ime. Dakako da sam živio za druge, ali nisam znao da živjeti za "druge" znači raditi za Krista. Shvatio sam da se kršćanstvo sastoji prije svega u ljubavi, u žrtvi i radu za druge.

(Janez Jenko, "U život za druge")

ZA OSOBNI RAD I RAD U SKUPINI

- Pročitajte lagano i za sebe ovaj iskaz Michel Quoista. U čemu se prepoznajete?
- Kako je on na početku gledao na molitvu, sakramente, sastajanje mladih?
- Porazgovarajte sa svojim vjeroučiteljem o tome što su to sakramenti i što oni znače za kršćanina u njegovu konkretnom, svakodnevnom životu?
- Koji sakramenti spadaju pod sakramente inicijacije i zbog čega se oni tako zovu?
- Zbog čega neki roditelji inzistiraju da im djeca idu na vjeronauk, na ispovijed, na misu? Što vi kažete o tome? Može li se vjerski odgoj poistovjetiti s lijepim ponašanjem?
- Biste li bili sretniji kada bi se u crkvi više "radilo" a manje "molilo"? Kakve biste aktivnosti voljeli vidjeti u Crkvi? U čemu biste se vi najradije angažirali?
- Što mislite, može li se biti prijatelj s Bogom a da se zaobiđe čovjeka? Što kažete na Isusove riječi: "Što god ste učinili jednom od moje najmanje braće, to ste meni učinili"?
- Nadite slične iskaze u Svetom pismu te prodiskutirajte o njima razmišljajući o tome kako ih primijeniti u život.

12.9 CHRISTINE (supruga)

Christine ga veselo dočeka u predsoblju. Oči su joj blistale od sreće.

- Prodano! - uskliknu. - Doktor Lowry je kupio ordinaciju!

- Andrew je krenuo za Christinom u dnevni boravak gdje su se na stolu nalazili ostaci njezine večere.

- Zar to nije prekrasna vijest? - nastavi Christine. - I tako smo to brzo prodali. Ja sam razmišljala da odemo nekamo za praznike. Mogli... - najednom je prekinula.

- Što je? Što se dogodilo, dušo? Tako mi čudno izgledaš!

On se nasmijao i sjeo.

- Osjećam se nekako umoran. Možda zato što nisam večerao.

- Što! - reče ona - Mislila sam da ti je gospodin Stillman dao večeru, kad si došao tako kasno. - Pogleda na stol i reče: - Da, ja sam večerala.

- Nema veze - odvrati Andrew.

- Ima veze. Počekaj samo malo, odmah ću ti nešto pripremiti. Hoćeš malo juhe ili možda koje jaje ili nešto drugo?

On se zamislio.

- Jedno jaje, molim, Chris! I možda komadić sira poslije toga.

Christine je otrčala pripremiti mu večeru. Dok je on jeo, sjela je pokraj njega i uzbuđeno pričala o budućnosti, o Andrewovim planovima s Dennyem i Hopeom.

Reče mu:

- Znaš, dragi, ja osjećam kao da započinjemo novi život, onaj koji smo bili navikli živjeti. Tako sam sretna, Andrew!

On je pogleda i upita:

- Jesi li stvarno sretna, Chris?

- Nikada u svom životu nisam bila tako sretna kao ovog trenutka - reče ona i poljubi ga.

Nastala je šutnja. Andrew je namazao malo maslaca na komadić kruha, a zatim podigao poklopac posude sa sirom. Međutim, posuda je bila prazna. Christine se zastidje.

- Ah, danas sam namjeravala kupiti nešto više sira kod gospođe Smith.

- Oh, Chris! Sve je u redu.

- Ipak nije u redu! Nisam prava supruga.

Skočila je i pogledala na sat. - Skoknut ću brzo gospođi Smith dok nije zatvorila dućan.

- Ma, nemoj se mučiti, Chris. Čuješ...

- Ali, molim te, dragi - mило ga je tješila. - Ja to želim napraviti, jer znam da ti voliš sir od gospođe Smith, a ja volim tebe.

Prije nego što je on mogao odgovoriti ona

je već bila izašla. Čuo je njezin hitri korak u predsoblju popraćen škripanjem ulaznih vrata, dok su se otvarala i zatvarala. Smijući se sam sebi, Andrew je sjeo na svoju stolicu i čekao dok se Christine ne vrati. Ali se ona zadržala tako dugo da je on već počeo gubiti tek.

- Neće mi više trebati sir, ako se ne požuri. Mora da se zapričala s gospođom Smith - pomislio je Andrew.

Najednom silovito zazvoni zvonce na vratima. Andrew se začudi i izađe u predsoblje. Zvono je ponovno zazvonilo, još jače. Otvorio je glavna vrata.

Odmah je shvatio što znači mnoštvo ljudi u tami ispred kuće.

Policajac, kojeg je dobro poznavao, istupio je naprijed i rekao zadihan:

- Doktore, dogodila se prometna nesreća. Vaša supruga je trčala... Oh, Bože! Trčala je preko ulice i autobus...

Andrewu se činilo da ga golema ledena ruka steže u grlu. Prije nego što je mogao i progovoriti, predsoblje se napunilo ljudima. Došla je gospođa Smith, sva u suzama, vozač autobusa, drugi policajac, dva ili tri svjedoka nesreće i još nekoliko drugih ljudi. Potom su dva čovjeka unijela njegovu Christinu. U ruci joj bijaše komad sira što ga je malo prije bila kupila kod gospođe Smith. Stavili su je na krevet u njegovoj ordinaciji.

Bila je mrtva!

(A.J. Cronin, "Christine, zar tako?")

ZA OSOBNI RAD I RAD U SKUPINI

- Ako niste pročitali knjigu "Christine, zar tako?" A.J. Cronina, od srca vam je preporučavamo. (Možete je dobiti na adresi: Katehetski salezijanski centar, Vlaška 36, 41000 Zagreb.)
- Zbog čega je Christine, unatoč toga što Andrew nije zahtijevao, željela otići po sir?

- Kako vi doživljavate smrt pravednika? Koji je dojam na vas ostavila Crhistićna smrt?
- Što vam je prvo palo na pamet kad ste ovaj ulomak pročitali do kraja?
- Što mislite kakvi su se osjećaji miješali u Andrewu nakon što je prebolio šok? Je li zbog toga više ili manje volio Christinu?
- Što kažete na Isusove riječi: "Nitko nema veće ljubavi od ove: položiti vlastiti život za svoje prijatelje?"
- Nadite slične iskaze u Svetom pismu i razmislite kako bi izgledao svijet kada bi se oni stvarno doslovno živjeli.

12.10 SREDIŠTE KRŠĆANSKOG ŽIVOTA

Glavno obilježje kršćanskog života nije zakon, propis, zapovijed, naredba, obveza, nego ljubav. Evo što su zaključili vaši vršnjaci kada su razmišljali iz vlastitog iskustva o ljubavi:

ŠTO JE TO LJUBAV?

Ljubav je:

- ... šutljivo razumijevanje
- ... uzajamno priznanje
- ... uzajamno poznavanje
- ... tajna
- ... tajna neba
- ... ljudska toplina
- ... beskrajno povjerenje
- ... nešto vrlo duboko
- ... nešto praisvorno
- ... nešto čudesno

Ljubav je:

- ... stajati na strani potlačenih
- ... podijeliti svoju odjeću sa siromašnim

- ... oprostiti svome ubojici
- ... dati život za prijatelje

Ljubav je kao

- ... večernje rumenilo na obzorju
- ... Snjeguljica među patuljcima
- ... lančana reakcija
- ... zvijezda na noćnom nebu
- ... put koji nema kraja
- ... sjenovito stablo
- ... crvena ruža
- ... šum mora
- ... sunčev sjaj
- ... snježna pahuljica
- ... proljetna kiša
- ... gučenje grlice
- ... orkan
- ... nebo na zemlji

KAKVA JE LJUBAV?

Ljubav je

- ... uzbudljiva
- ... smirujuća
- ... zahtjevna
- ... otvorena za druge
- ... nježna
- ... saopćiva

GDJE JE LJUBAV?

Ljubav je ondje...

- ... gdje se ljudi vole, ne čekajući da im se ljubav uzvрати
- ... gdje ju se sije
- ... gdje radost ima pristupa
- ... odakle bježi mržnja
- ... gdje se o zlim ljudima ne govori zlo

KADA JE LJUBAV?

Ljubav je kada...

- ... slijediš svoje srce
- ... kažeš "ti"

... Bog voli ljude i ako oni njega ne ljube
... ljudi jedan drugome praštaju
... ljudi vjeruju jedni drugima
... ljudi jedni drugima žele dobro
... ljudi jedni drugima čine dobro
... ljudi jedni druge iskreno osluškuju
... se o njoj samo ne govori, nego ju se i pokaže na djelu
... se izložiš neizvjesnosti za Božju "stvar"
... darivaš drugome Božju dobrotu koju si primio
... u mucu moliš za svoje mučitelje
... se ne sramiš svojih suza nakon što si pogriješio
... voliš unatoč tome

Ljubav je kada...

... baka djedu pomaže kod oblačenja
... majka poljubi svoje dijete
... prijatelju pokažeš da si sretan što on postoji
... onome tko se spotaknuo, pomogneš dići
... ne misliš na napeti film, dok razgovaraš na telefon

Ljubav je kada...

... on kaže DA, premda ona zna da njegov novčanik kaže NE
... mu ona servira slatki puding, iako je došao kisela lica
... je on poljubi, jer je juha bila dobra
... kada mu ona očisti cipele

... kada joj on dopusti voziti auto iako je on bolji vozač
... kada se ona navečer interesira za njegove poslovne brige
... kad samo misli da je njena haljina lijepa nego to i kaže
... kad mu namaže kruh prije nego što ujutro izide iz kuće
... kada je u podnevnoj pauzi nazove telefonski
... njih dvoje uče svoju djecu voljeti Boga i ljude
... daju djeci primjer obazrivosti jednog prema drugome
... kada se nakon jedne bračne svađe opet pogledaju u oči
... žele biti jedno za drugo do kraja života

Ljubav nije...

... nešto površno
... sebičnost
... slijepa, ni gluha
... dio, nego sve
... nešto samo po sebi razumljivo
... uvijek svakome uočljiva
... stvar
... uvijek laka
... uvijek bez trpljenja
... uvijek ljubav na prvi pogled
... samopotvrđivanje

Ljubav nije čarolija

Ljubav nema granica...